کد سند QMS-PM-ED-008-00

ضربه به سر

گروه هدف:بیمار و همراهان

تهیه کننده : گروه اموزش به بیمار

بیمارستان امام جعفر صادق (ع) الیگودرز
بهار 1405

شماره تماس :066-43323092-4
داخلی : 1035

تاریخ ابلاغ 20/1/1402

ضایعات مغزی شامل :

1. کوفتگی مغزی : (Cerebral contusion)

در این نوع اختلال در اثر برخورد بافت مغز با استخوان جمجمه ، بافت مغز لهیده می شود و خونریزی ظریف مغزی ایجاد می شود

2. آسیب عروق سخت شامه

آسیب بافت عروقی سخت شامه می تواند منجر به تجمع خون بین جمجمه و بافت مغز شود، که گاه به دلیل فشار روی بافت مغز نیاز به جراحی برای تخلیه خون تجمع یافته می شود.

در بعضی موارد از همان ابتدا بیمار بیهوش می شود

یک سوم اختلال هوشیاری به تدریج ظرف چند ساعت تا چند روز آینده ظاهر می شود .

یک سوم چند دقیقه تا چند ساعت بیهوش و سپس بهبودی ظاهر می شود و مجدداً چند ساعت تا چند روز به طرف کوما (Coma)پیش می رود .

3. خونریزی زیر سخت شامه

طی ضربه بین سخت شامه و لایه عنکبوتیه مغز خونریزی و تجمع خون ایجاد می شود که غالباً وریدی دارد و عوارض زیادی دارد .

منبع:

1. **کتاب برونر و سودرارث** 2018;
2. **آموزش جامع کمکهای اولیه**
3. **First aid in emergency**

تروما به سر:

صدمات وارده به سر جزء جدی ترین شرایطی است که ما با آن روبه رو می شویم .بیمار اغلب گیج یا بیهوش است و این امر ارزیابی وضعیت او را مشکل می کند. مصرف الکل ، مواد مخدر و داروها ارزیابی و تشخیص را سخت تر می کند .

انواع صدمات سر :

1. صدمات بافت نرم و پوست جمجمه

این صدمه مانند سایر بافت های نرم بوده و دچار کوفتگی ، بریدگی ، خراشیدگی و کنده شدن می شود. اسکالپ به دلیل داشتن عروق زیاد در اکثر اوقات با خونریزی همراه است. این خونریزی باید با فشار مستقیم کنترل و بعد پانسمان شود .

2. صدمات جمجمه :

جمجمه به دلیل کره ای و ضخیم بودن به طور کلی در صورت وسیع بودن ترومای وارده دچار تغییر شکل می شود.

انواع شکستگی استخوان جمجمه :

الف) شکستگی خطی (Liner)

ب) شکستگی دپرس (Depresed) شکستگی است که و طی آن قسمتی از استخوان جمجمه به داخل فرو رفته و باعث آسیب مغز و لهیدگی مغزی می شود.

ج) شکستگی مرکب که می تواند شکستگی خطی یا دپرس با هم به وجود بیایند و بسیار خطرناک است.

صدمات بافت مغزی شامل :

ضایعات منتشر آکسونی

یک ضایعه نورولوژیک جدی و شدید است که عمدتاً در اثر ضربه چرخشی شلاقی شکل و در نتیجه جدا شدن میلین و پارگی آکسون های بلند به وجود می آید. با comaیا اغمای بیش از 6 ساعت مشخص می شود .

تکان مغزی : (Cerebral concussion)

در این اختلال مغزی نیروی وارد شده باعث تکان خوردن شدید و ناگهانی مغز شده و در نتیجه اختلال موقت در فعالیت نرون ها از ناحیه سفید رنگ مغزی می شود. بیهوشی کوتاه مدت (1 تا 5 دقیقه) بلافاصله بعد از تروما رخ می دهد و فرد قبل و بعد تروما را به خاطر نمی آورد و سوال می کند : اینجا کجاست؟ چه اتفاقی افتاده؟ من کجا هستم؟

در این حادثه بیمار ظرف چند دقیقه تا حداکثر 6 ساعت به طور کامل بهبود می یابد .سر درد ، سرگیجه خواب آلودگی، اختلال حافظه، استفراغ و رفتار غیر عادی از علایم آن است. این تروما معمولا در حین مسابقات رزمی ایجاد می شود

.گاه علایمی مانند اختلال صحبت یا راه رفتن یا تغییرات بینایی یا احساس ناخوشانید نسبت به خود بعد از چند ساعت تا چند روز بعد اتفاق می افتد.معمولا خودبخود بهبودی در عرض چند ساعت اتفاق می افتد و گاه ممکن است علایم هفته ها تا ماه ها باقی بماند.

بیمار دراین حالت باید از انجام فعالیتهای بدنی که موجب تشدید علایم میشود اجتناب کند. استراحت کند و به مقدار زیاد بخوابد و از انجام کارهایی که نیاز به تمرکز دارد اجتناب کند و الکل مصرف نکند.